

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

43 Professus tacite non censetur, qui vt talis in Monasterio tractatur, & ad titulu[m] religionis ordinatur, nisi, &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

25. Calen. Augusti 1564. statuentis, ne Constitutiones a Concilio factæ ante Kalend. s. Maij Anni 1564. obligare censerentur. Quia cum lex Concilij Tridentini, quia annullatur professio intra annum probationis factæ, condita, & promulgata sit Anno 1563. quarto Decēbris, & lex omnis maxime Conciliaris iuste cōdita, & promulgata ligat post duos menses a tempore promulgationis illius. d. 4. c. in istis, §. leges, si longius tempus ad ligandū ei non præfiguratur; Aut. vt factæ nouæ const. coll. 1. §. & c. quod dict. s. dist. 16. & cap. 1. de postul. præl. consequenter etiam professionem ante annum probationis finitum em. s. m. Calen. Aprilis anni sequē. is 1564. annullat; præsertim cum prædictum Concilium Trid. sess. 25. c. 22. de regul. expresse declarauit, velle se, vt statim leges factæ in sessione ad Regulares pertinentes, executioni mandarentur, quo l. perinde fuit, ac dicere, ex nūc, siue ex hoc tempore ligent, & executioni mandent illam Episcopi, & alij Ordinum Prælati: Et cum lex hoc mandat, ligat etiam ignorantes, quo ad actus nullitatem, licet non quoad alias penas, vt ait Gloss. in Clem. 2. de hæret. in verbo, ex nūc, de quibus declaratio Papæ, vt ex tenore illius colligitur intelligenda est excusans solum a pœnis extrinsecis, quas stricto iure multatioquin contratiacientes incurrissent: Professioni vero ante illud tempus factæ nihil prodest, aut nocet, vt propterea de ea iudicandum sit, ac si nulla talis declaratio facta iudicanda fuisset nulla; si declaratio Papæ non accessisset, ita & ea accedente nulla, & inuolida censeri debet, quia professio facta pure eo momento, quo fit valet, aut non valet, nec in suspensio esse potest, (sicut nec Baptismus, ordo, vel Matrimonium) & si non valet, nec per illam declarationem validari potuit.

DECISIO XXXIX.

Ex conf. 33. alias 62.

39. **Q**uamuis olim annus probationis in fauorem vtriusque partis, tam Monasterij, quàm illud intraturi inductus sit. c. ad Apostolicam, de regul. ita vt illi fauori ac vtriusque partis consensu renunciari posset cum iuri in fauorem suum inducto quilibet renunciare poterit; I. si quis in C. de pactis, & c. gratum, de off. del. Adeo vt in non Mendicantibus professio valde intra annum probationis fieri posset, d. c. ad Apostolicam modo tamen probationis anno, nec Monasterium, nec Nouitij renunciare possunt ex constitutione Conc. Trid. sess. 25. c. 15. de regul. eo quod annus ille non amplius ius priuatum, sed publicam religionis utilitatem respicit, iuri autem publico renunciare nemo potest; c. si diligenti de for. comp. & leg. ius publicum. ff. de pact. unde nec Regularis in una religione professus, & ad aliam translatus, anno probationis concessio renunciare valet; & professio aliter facta intra annum in secunda religione, etiam de vtriusque partis consensu nulla omnino censetur; eo quod professio ante decimum sextum completum facta, & facta ante finem anni probationis a Concil. Tr. ubi sup. parificatur; ideoque sicut professio ante decimum sextum annum de consensu Nouitij facta non valet; ita & ante finem anni probationis de consensu eiusdem facta, nulla erit, quandoquidem de parificatis idem iudicari debet. cap. licet ex quadam, de testib. & l. fin. ff. mand.

DECISIO XL.

34. 34.
Ex conf. 37. [alias] 17.
43. 29.

40. **P**rofectio ante decimum sextum ætatis annum completum, uel ante finem anni nouitatus facta nulla censetur, ex Concil. Trid. sess. 25. cap. 15. de regul. nec ne per gestationem habitus indistincti ab habitu professorū, etiam intra Monasterium post annum decimum sextum completum, & etiam per alium annum integrum, putans se esse professum, eo quod putaret prædictam professionem a se factam, validam fuisse, eam validatè censetur, nisi sciens & prudens illam fuisse nullam, de nulla validam facere voluisset; ita vt ab eo tempore professus esse inciperet. vt ait Caiet. 2. 2. q. 189. ar. 5. & Nau. in Man. c. 1. 2. nu.

71. unde nec ingressus Monasterium, & post decem menses sine licentia illud egressus, & postea Monasterium aliud eiusdem religionis adiens, in quo receptus de consensu fratrum post duos menses emisit professionem, & multos annos ibi perseueras valde professus est eo, quod illam ante vnum annum continuum completum emisit ex Conc. Tr. ubi sup. Nec sufficit quod decem menses in vno Monasterio & alios duos in alios manerit, vt annus pro completo censeatur, quia annus debet esse continuus; ca. 1. de regu. in 6. Nec professio nulliter facta sine scientia nullitatis, sola perseuerantia ratificatur, ita Cai. ubi sup. & consequenter sic professus vere religiosus non est, & libere sine vlla dispensatione ad aliam religionem transire potest.

DECISIO XLI.

35. 27.
Ex conf. 44. [alias] 24.
49. 27.

41. **P**rofectio in ordine Minorum ante decimum septimum annum completum ipso iure, & vi statutorum illius ordinis nulla est, & nullum producit effectum. Arg. C. de Trid. sess. 25. c. 15. de regul. & sic professus ad aliam religionem archiore, vel strictiorem transire, vel uxorem ducere poterit, si nihil aliud obstat ac si professionem illam non fecisset: cum non præter impedimentum, quod de iure non fortitur, est. c. m. c. Non præter, de reg. iur. in 6. Et licet sic ante decimum septimum completum professus, nouam professionem post illum completum facere teneatur ad hoc, vt vere professus & religiosus sit, vel publice de nouo profitendo, vel quod satis esse videtur eam ratificando, noua tamen receptione Capitulari non indiget, sed sufficit, quod Monasterium in illo consensu permiserit, quo eius professioni consensit, & eam recepit; & professio valida esse incipit a solo tempore ratificationis, & non antea.

DECISIO XLII.

42. **C**oncilium Tridentinum sess. 25. c. 15. de regul. professiones tacitas non tollit, & ideo post illud perinde sunt habendi pro tacite professis illi, qui per annum totum nullatenus interruptum habitum in illis ab habitu professorum, ac ante illud, tulerunt; & consequenter qui habitum in anno decimo sexto, vel prius accipiunt, si illi toto vno anno gestant, donec annum decimum septimum ingrediantur, tacite professi censentur. Arg. c. 1. §. 2. de regul. in 6. & c. eos, tit. eo. Quamuis quoad hanc tacitam professionem inter eos, qui emittunt professionem ante decimum sextum annum completum, & alios qui eam non emittunt, differentia est, quod hi procul dubio professi censendi sunt, si per vnum annum totum gestent habitum, donec ingrediantur decimum septimum annum, nisi reclamant, aut protestentur, nullatenus esse scientiam proficendi, donec expresse protestentur; Alij vero, qui professionem ante decimum sextum impleverunt expresse faciunt, non censentur tacite professi, si ideo manent in Monasterio post incceptum decimum septimum annum, quia putant professionem suam valere, in quo non manerent, si eam non valere putarent, quia ad ratificationem professionis inualida factæ non sufficit in Monasterio manere, si ideo manet, quia putat valere professionem factam, & per illam obligari ad manendum, sed recipitur, quod sciat illam non valuisse nec obligari ad manendum, & eam non obstantem hac scientia vult eam pro bona, & recta habere, & se ad eam seruandam obligari, vt tenet Caiet. 2. 2. q. 189. ar. 5. & Nau. in Man. cap. 12. nu. 71. Quia errans, & ignorans consentire non censetur, I. si per errorem, ff. de iurisd. om. iud.

DECISIO XLIII.

36. 19.
Ex conf. 43. [alias] 29.
44. 24.
46. 27.

43. **H**abitum religionis ante decimum quartum ætatis annum suscipiens, & per aliquot annos vitam in diuersis Monasterijs transiens, & tandem legitime iam a tate ad pro-

ad profitemdum; ad aliud Monasterium eiusdem ordinis veniens, ubi a superiori recipitur, & nulla facta expressa professione ab eodem ad ordines suscipiendos mittitur, & quasi professus ab omnibus tractatur, & ad actus professorum proprios admittitur non censetur propterea tacite professus ex Panor. in c. vidua. de reg. eo quod nunquam complevit annum probationis, qui debet esse continuus, & cum intentione probationis faciendae, ita Conc. Trid. sess. 25. c. 15. de Regul. nec per ordinationem ad titulum Religionis, aut per habitus gestationem multorum annorum tacitam professionem fecisse de censur. nisi scilicet se professum non esse postea gestatione habitus professionem ratificet, & se obligare intendat.

DECISIO XLIV.

Ex consil. 38. alias 4. de diuortijs.

44 **Q**uamuis vxor sepius adulterata, & damnata adulterij per iudicem secularem, & in pœnam eius, intra Monasterium inclusa redire debeat ad maritum cum recipere volentem intra biennium; Auct. sed hodie. C. ad leg. sul. de adult. separata tamen a viro per sententiam iudicis eclesiastici, nec vxor ad maritum, nec e contrario maritus ad vxorem, redire tenetur: ex Gl. in c. Agathosa. 27 q. 2. & c. literas. §. si. de restit. spol. maxime si vel ipsa mariti seuitiam, aut maritus vxoris insidias metuat.

DECISIO XLV.

Ex consil. 36. alias 18.

45 **P**rofessio in alio ordine Mendicantium intra nouitiatus annum, licet etiam ante Concilium Trid. nulla fuerit, c. non solum. & c. constitutionem. de reg. in 6 & c. 1. §. pen. de relig. dom. in 6 ad religionem tamen in genere, id est, ad faciendum se religiosum in aliqua religione approbata, si receptores inueniret, obligabat. Gl. & Archid. in d. c. non solum Ang. ver. religiosus. §. 14. & Syl. ver. rel. g. 3. quæst. 5. Sic autem religiosus factus in genere, quamuis matrimonium postea contrahendo peccet, matrimonium tamen valet; sed mortua vxore, religionem aliquam intrare tenetur.

DECISIO XLVI.

40. 12.
Ex consil. 41. [alias] 41.
32. 33.

46 **P**er habitus delationem nõ fit professio tacita, nisi tria concurrant; quorum vnum est, quod sit indistinctus ab habitu professorum c. 1. §. qui vero. de regul. in 6. Secundum est, quod deserat eum in monasterio, & congregatione, c. eos. de reg. & Host. in c. vt cleric. de reg. Frac. in §. fin. c. 1. de reg. in 6. (& habitum religionis etiam extra monasterium deserens de licentia, obedientia, vel mandato superioris, censetur illum intra monasterium deserere. ex Pan. in c. ex rescr. de iureiur.) Tertium est, illum intra monasterium per annum continuum deserat, adeo vt quamuis deserat quatuor menses continuos, si postea exiret, & iterum teneretur, & octo, vel plures menses deseret, & vicissim exiret ante annum continuum completum, non censetur professus. c. 1. de reg. in 6. Arch. d. & Fran. bi. Vnde milites Hierosolymitani, & alij cruciferi qui in armata militum exercet, intra monasterium religionis habitum legitime suscipiunt, postea ex licentia, & mandato superioris bellando, vel negotia religionis, aut monasterium intrũ faciundo, annum probationis extra monasterium finituro: cum regularis, vbicunque sub obedientia manet, in monasterio manere censetur. Pan. vbi sup. nu. 5. & Syl. ver. religio. 3. q. 19. Nec minus religionis austeritates extra manendo, quã intra experitur, cum sepius grauius sit extra monasterium, quam intra degere. Quamuis iure alio necessarium non est, vt nouitius probet, & experiat omnes austeritates monasterij in indiuiduo, vel in specie, sed satis est quod eas in genere experiat per vnum totum annum degendo sub obedientia prelati, adeo vt qui statim post ingressum, & habitum suscipit agrotare inciperet, & eger. per quatuor, sex, vel decem menses

intra monasterium sub obedientia maneret, recte in fine anni profitemi possit.

DECISIO XLVII.

Ex consil. 42. [alias] 32.
45. 33.

47 **A**nno nouitiatus ita necessario debet esse continuus, vt si aliqua parte anni, etiam per solos tres dies foris maneat, annus probationis interruptitur, nec conliguntur partes illæ interrupte, sed incipere debet ex integro a principio partis posterioris. Pan. in c. ad apostolicam, de reg. & Fran. in c. 1. de reg. in 6. Nouitiatum tamen non interruptit iuratio in monasterio aliquo tempore, etiam animo non profitemdi.

DECISIO XLVIII.

Ex consil. 47. alias 15. de statu monach.

48 **A**bbas, aut alius prelati regularis legẽ sibi ponere non potest, a qua recedere nequeat, aut monacho concedere, vt pecunias apud se retineat, & expendat pro arbitrio suo, ita vt superior id ei prohibere non possit, neque eas illi auferre, vel aliquam partem earum ad eas impendendas in alios vsus quam ipse veller, c. cum ad monasterium. §. tali. & §. si. de statu monach. cũ hoc esset monachum suum proprietarium facere sed solus Papa prelatam licentiam concedere potest, ita quod illas in vsus pios & honestos sine vlla alia suorum prelatorum licentia impendere possit, & quod illa etiam pium vsum impediunt non possint, c. nisi esset viri, de preben. & Pan. ibi.

DECISIO XLIX.

Ex consil. 2. alias 9. de censib.

49 **G**eneralis ordinis Minorum de obedientia, virtute confirmationis priuilegiorum eiusdem ordinis a Greg. XIII. quatenus non sunt Concilio Tridentino contraria, quibus id expresse dem conceditur, non obstante iure communi aut bulla Pij V. de hac re quæ incipit, de cor. edita 1769. moniales sibi subditas, de vno ad aliud monasterium causa correctionis, vel nouæ foundationis, sine aliqua episcopi approbatione, transire, & mutare potest. Quamuis enim iure communi, cap. 1. de statu reg. in 6. statutum sit, ne monacha monasterium egredi possit, nisi in grauis infirmitatis periculo, ita vt non possit cuna alijs sine scandalo commorari, & lex vniuersalis vniuersaliter intelligenda sit; hęc de preio. ff. de publ. in rem act. fallit tamen quando inuenitur alia lex, quæ illam limitat: vnde cum in Conc. Trid. sess. 25. c. 9. de reg. & in Bulla Pij V. alij casus excipiuntur, & casus aliqui a regula generali ob æquitatem exceptus, eadem suadente ad alios extenditur: iuste poterit super Moniales ad aliud monasterium causa correctionis, vel nouæ foundationis mutare; cum tam Pij V. Bulla, quam Concilium Tridentinum, & ius commune, solum exitum Monialium sine iusta & legitima causa prohibeant, nihilq; obstant, aut reseruatio Pij V. cum ille successus sui inuouans postea ordinis privilegia, auctoritatem tollere nequeat; quia par in parem nõ habet imperium, c. in nouit. de electio. aut Concil. Trident. decretum, quod episcopi saltem approbationem in huiusmodi translatione requirit. Quia solum de Monialibus eidem episcopo subiectis, vel de ita exemptis, quod solj Papa immediate subsunt. Non autem de alijs exemptis, quæ alijs aliorum ordinum prelati subsunt, intelligitur.

DECISIO L.

Ex consil. 49. alias 61.

50 **Q**uamuis ius presentandi ad Abbatiam & ad aliud quodcunque beneficium ex Papæ priuilegio licet conuenire potest, vt ait Gl. in c. p. sum. 16 q. 7 & in c. imperium d. 16. quia tamen idoneos tantum presentare tenetur, alioquin non valet presentatio; c. monasterium. 16. q. 7 & c. cum vos de offic. ord. vniuersalis ordinis regularem aut Abbatem, ad alterius ordinis regularem, aut Abbatem, ad alterius ordinis beneficium, aut Abbatem, presentare non valet, eo quod vniuersalis ordinis religiosus ad beneficia alterius inhabilis est, c. cum singula. §. si. de preben. in 6.